

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 1977
Tarih : 18.04.2019

10/1069

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Üniversite öğrencilerinin keyfi tutuklamalarla eğitim hakkından mahrum bırakılmasının sebep ve sonuçlarının tespiti ile alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98 inci ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırma açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. 19.12.2018

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
① **HDP Siirt Milletvekili**

GEREKÇE

Son dönemlerde artan gözaltı ve tutuklamalar keyfi boyutlara ulaşmış olup bunun yakıcı etkisinin gözlemlendiği bir alan ise cezaevindeki öğrenciler meselesidir. 2002 yılında Türkiye'de toplam tutuklu-hükümlü sayısı 59 bin 429 iken, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre bu rakam 2018 yılı itibarıyla 258 bin 660 kişiye ulaşmıştır.

Cezaevlerinde bulunan mahpus öğrenci sayısının ise 70 bin civarında olduğu ifade edilmektedir. Bakanlık verilerinde göre örgün eğitime devam ederken cezaevinde giren öğrenci sayısı 1848; örgün eğitime devam eden öğrenci sayısı 2570; açık öğretim okullarında devam eden öğrenci sayısı ise 34. 380 olarak ifade edilmektedir. Kamuoyuna farklı rakamların yansıma nedeni ise OHAL döneminde yayımlanan KHK'lerle pek çok öğrencinin okulları ile ilişkilerinin kesilerek öğrencilik haklarının sonlandırılması olmuştur. Bu uygulamanın açık bir biçimde eğitim hakkının gaspı olduğu ve açık bir Anayasa'ya aykırılık içerdiği izahtan varestedir.

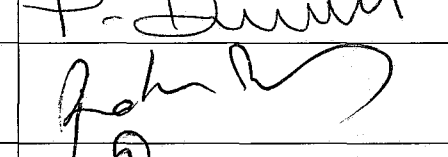
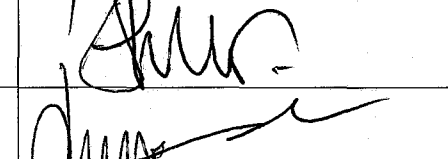
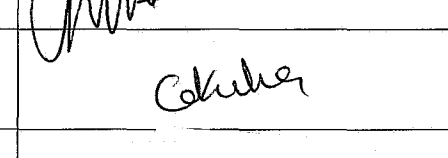
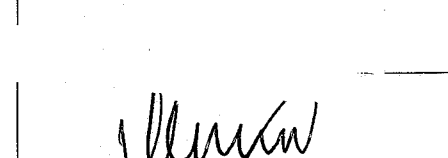
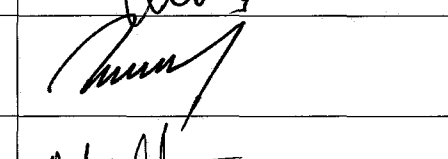
Yakın tarihte pek çok öğrencinin ders esnasında, ders arası dahi beklenmeksizin sınıftan gözaltına alındığı, mahpus öğrencilerin jandarma eşliğinde sınava girdiği pek çok örneğe tanık olundu. Jandarma eşliğinde sınava giren öğrenciler, yanında oturan jandarmanın sınav sorularına verdiği yanıtları okuması başta olmak üzere büyük bir baskı ortamında eğitimlerini tamamlama sürecine tabi tutulmaktadırlar. Eğitim sürecinin birebir okullarda derslere fiili katılım ile gerçekleşmesi gerekliliği zaruri bir unsurdur. Bu

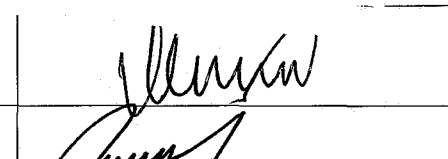
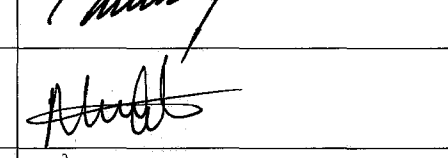
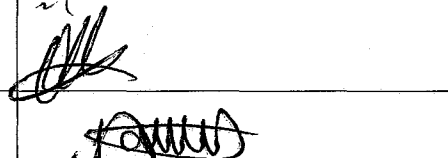
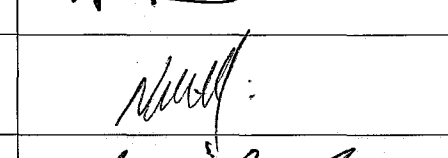
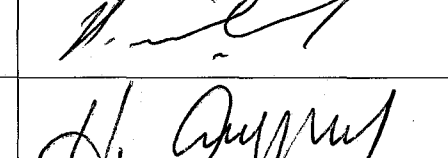
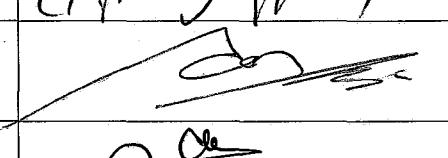
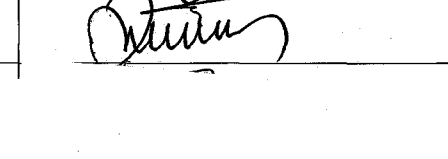
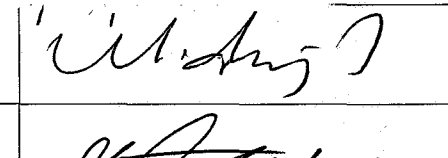
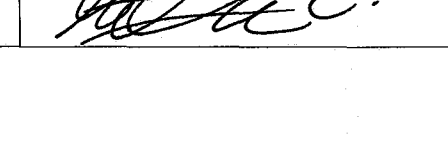
yönüyle de mahpus öğrencilerin eğitim hakkı ciddi anlamda engellenmektedir. Pek çok öğrenci derse girip ders hocası ile iletişim kurmadan mezun olmanın kendilerine katkı sunmadığı gerekçesiyle okulu bırakmak durumunda kalırken, hiç bilgisayar görmeden bilgisayar mühendisliğinden mezun olan öğrenciler de mevcuttur. Fakat ifade ettiğimiz üzere eğitim araçlarından yararlanmaksızın, bilimsel kaynaklardan beslenmeden tamamlanan bir eğitim sürecinin eksikliği tartışmasıdır.

Diğer bir mesele de öğrencilerin hedef gösterilip yargı baskısı altına alınarak, eğitim haklarının açık bir tehdide maruz bırakılmasıdır. Kamuoyunca da bilindiği üzere Boğaziçi Üniversitesi'nde Afrin'ne yönelik müdahaleyi savunan öğrenciler ile savaş karşıtı öğrenciler arasında yaşanan tartışma; Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın *"Bunlar terörist gençler. Bu terörist gençlerle ilgili her türlü çalışmayı yapıyoruz. Bunların eşgallerini belirlemek suretiyle bu gençlere üniversitelerde okuma hakkı vermeyeceğiz."* sözleri ile başka bir boyuta taşınmıştır. Nitekim öğrenciler eşkâlleri tespit edilip kaldıkları evleri, yurtları basılarak gözaltına alınmışlardır. Yine mezuniyet törenlerinde taşıdıkları pankartlar gerekçe gösterilerek gözaltına alınan ODTÜ'lü öğrenciler hala hafızalardadır. Yalnızca Berkin Elvan'ın cenaze törenine katıldığı için tutuklanan ve geçtiğimiz Ocak ayından itibaren tutuklu bulunan Berkay Ustabaş vakası, öğrencilerin yaşadığı mağduriyeti tam anlamıyla özetlemektedir. Tüm bu gelişmelerdeki ana saikin ise öğrencileri susturmak ve toplumsal olaylara yalnızca iktidarın gözüyle bakarak muhatap olmalarının istenmesi olduğu açıktır. Mevcut iktidarın kendisine yandaş olanlar dışında başka hiçbir sese tahammül göstermemesinin sonucu olarak öğrenciler, hayatlarının en başında büyük bedeller ödemek durumunda bırakılmaktadırlar.

Oysa "eğitim hakkı"; 1793'te, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nden sonra hazırlanan Fransız Anayasası'ndan itibaren temel bir insan hakkı olarak kayıtlara geçmiş ve daha sonra bütün uluslararası ve ulusal anlaşmalarda kabul edilmiştir. Ancak Türkiye cezaevlerinde bazı mahpus öğrencilerin eğitimlerine devam edebilmeleri bir lütuf gibi sunulmakta ve öğrencilerin gerçekten eğitim hakkına kavuşmaları adına tek bir adım dahi atılmamaktadır.

En temel insan hakkının yani eğitim hakkının keyfiyete dayalı bir yaklaşım ile yok sayılması aynı zamanda tüm toplumun da mağduriyetidir. Zira geleceğimizin teminatı olan gençlerin eğitim haklarının ellerinden alınması tüm toplumu ilgilendirmektedir. Cezaevindeki öğrencilerin en başta tutuksuz yargılanmalarının koşullarının oluşturulması, hükümlü olanların ise eğitim haklarının sağlanması acil ve zaruri bir gündem olarak önümüzde durmaktadır. Bu nedenle konunun araştırılması ve alınacak önlemlerin tespiti elzemdir.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	PERO DUNDAR	MARDİN	
3	RIDVAN TURAN	MERSİN	
4	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
5	MENSUR IŞIK	MUŞ	
6	GÜLİSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	

8	SIDIK TAŞ	SİİRT	
9	NİMETULLAH ERDOĞMUŞ	ŞANLIURFA	
10	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
11	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
12	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
13	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
14	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
15	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
16	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
17	MUAZZEZ ORHAN	VAN	
18	MURAT SARISAÇ	VAN	
19	TAYİP TEMEL	VAN	

Garo PAYLAN

HDP Diyarbakır Milletvekili

Remziye TOSUN

HDP Diyarbakır Milletvekili

Sait DEDE

HDP Hakkari Milletvekili

Habip EKSİK

HDP Iğdır Milletvekili

Dilşat CANBAZ KAYA

HDP İstanbul Milletvekili

Züleyha GÜLÜM

HDP İstanbul Milletvekili

Hakkı Saruhan OLUÇ

HDP İstanbul Milletvekili

Ali KENANOĞLU

HDP İstanbul Milletvekili

Zeynep ÖZEN

HDP İstanbul Milletvekili

Ahmet ŞİK

HDP İstanbul Milletvekili

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

HDP İzmir Milletvekili